

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Кіровоградської** **області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Кіровоградської області** у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують **зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні** та стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. **Прогнозується уповільнення інфляції. Девальваційні очікування посилилися.**

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (як і в попередньому кварталі) (найпесимістичніші очікування серед регіонів і єдина область, керівники якої очікують зменшення обсягів виробництва) (графік 1). У цілому по Україні респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг (баланс відповідей – 21.5%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами:** 58.5% респондентів очікують, що зростання цін не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 50.0%), у цілому по Україні – 46.9%. **Головним чинником інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** 58.3% респондентів очікували знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 41.7%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні – 12.7%;
- **обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні другий квартал поспіль:** баланс відповідей – 0.0% (таблиця). У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланс відповідей – 27.7%;
- **зростання інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 33.3%). Водночас респонденти очікують скорочення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт помітно нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у II кварталі 2021 року – «мінус» 33.3%). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 19.3% та 9.7% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%). У цілому по Україні прогнозується помірне зростання кількості працівників – 2.2% (графік 4);
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, значно вищими темпами** (баланс відповідей – 100.0%), ніж на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 58.3%) (у попередньому кварталі – 91.7% та 33.3% відповідно (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, попит на власну продукцію (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – по 41.7% (у попередньому кварталі – 83.3% та 66.7% відповідно) (графіки 6 і 4).

Занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії разом з браком кваліфікованих працівників (вплив чинника значно посилюється) респонденти назвали **головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

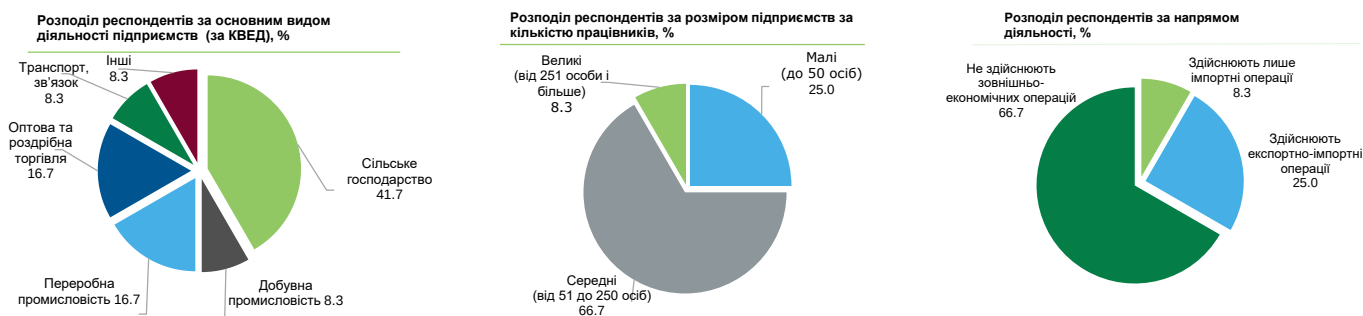
Потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом **залишаться без змін** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом пом'якшилися (графік 9). Основним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів респонденти продовжують називати занадто високі ставки за кредитами. Високо оцінено також вплив надмірних вимог до застави та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконати боргові зобов'язання (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

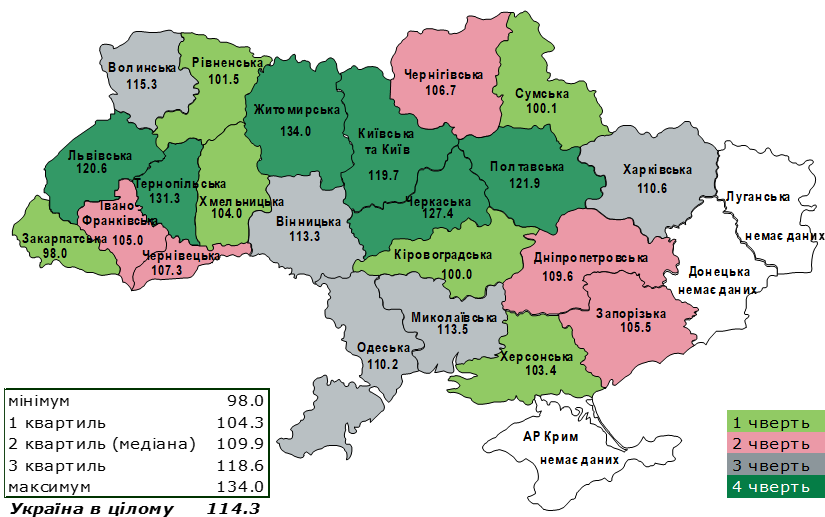
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** оцінюється як **добрий:** баланс відповідей – 16.7% (у попередньому кварталі – 0.0%), у цілому по Україні баланс відповідей – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився і є вищий, ніж нормальний** (вперше з II кварталу 2020 року): баланс відповідей – 11.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%);
- **ресурси виробничих потужностей зменшилися.** Підприємства області працюють на межі виробничих потужностей: баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2021 року – 16.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- час проведення – 09 серпня – 01 вересня 2021 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

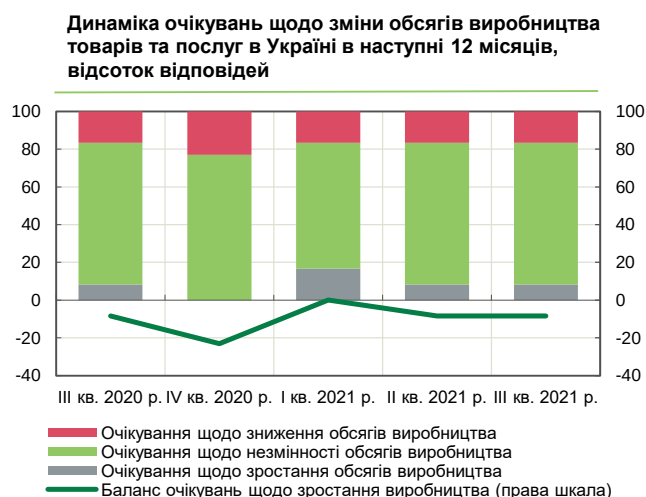
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-25.0	-8.3	-8.3	25.0	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-18.2	-7.7	-8.3	0.0	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-50.0	-30.8	-25.0	-33.3	-8.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	-23.1	-8.3	-33.3	16.7
кількості працівників	-33.3	-30.8	0.0	-16.7	-8.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

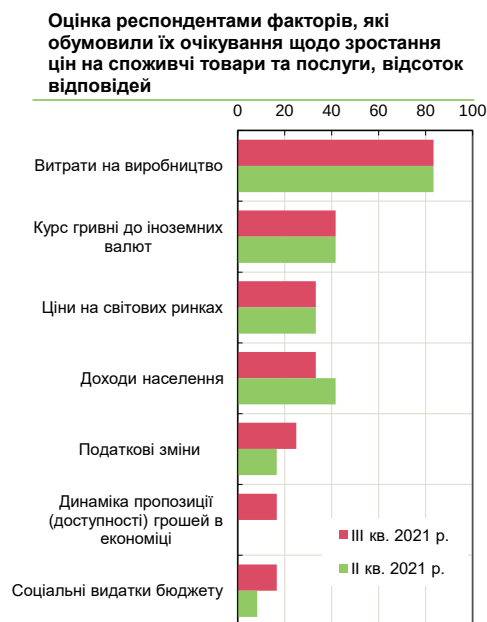
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

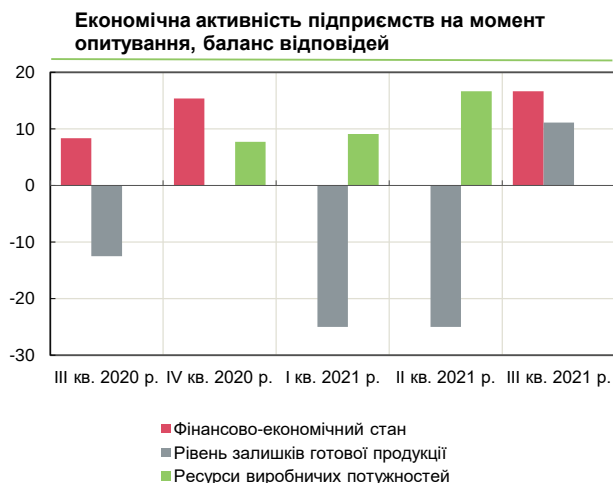
Графік 1

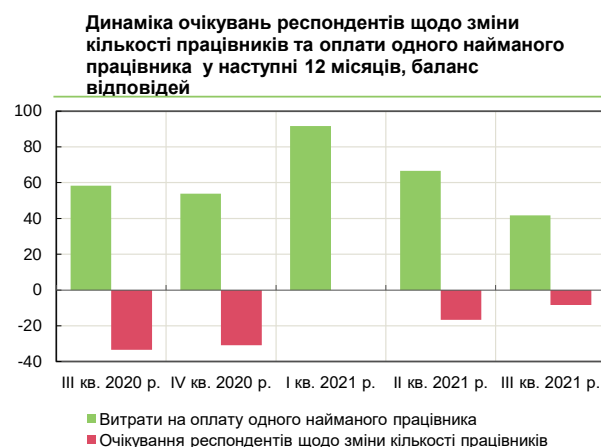
Графік 2

Графік 3

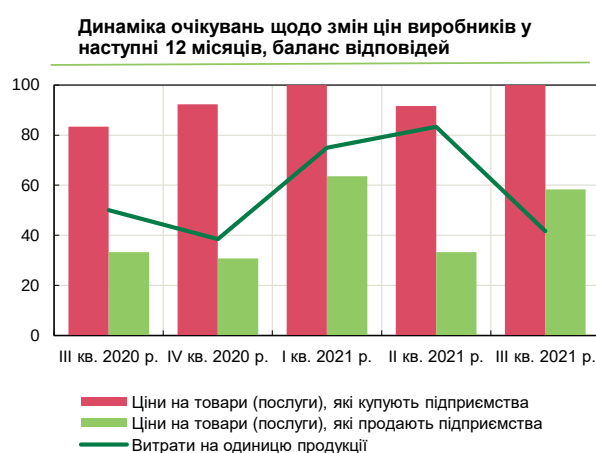
Графік 4

Графік 5

Графік 6

Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

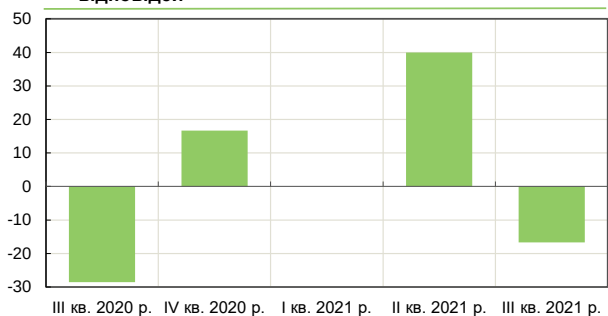
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

